

הימור נגד העולם

רת ההסתבכויות של יהלומים בשנה ה-1 אחרונה, מאז החל סינדיקט היהלומים במלחמתו בישראל. כולן נשמרות כ"עניין פנימי" של הבורסה, בתוך העדה. הזעזועים והקשיים החלו אצל היהלומים הגדולים בורסה. אריה קצף, נשיא התאחדות תעשיית היהלומים, ומראשי הענף, נמצא בקשיי נזילות הוא מחזיק מעמד הודות לתמיכות של הבורסה ושל משיאה, משה שניצר. קצף לא נבחר לאחרונה ל"הנהלת הבורסה, וכפיצוי מינה אותו שניצר משקיף בהנהלה.

יהלומן גדול אחר, אריה פוילוב, החזיק ליט לשיים-לב לפיזור השקעותיו, יצא משותפות גדולה במקרקעין עם הקבלן אריה גניש.

הברחות

וייצוא מדומה

כ די שרא למוטט כליל את התעשייה הישראלית, הסכים עתה סינדיקט-היהלומים מים הלונדוני להקטין בשליש את אספקת היהלומים-הגלם שהוא מוכר לישראל. לעזימת מכירות של 62 מיליון דולר בינואר-פברואר, הסתכמה המכירה האחרונה במאי רק ב-40 מיליון דולר.

קשיי התעשייה העבירות בגלוי ובידור עת האוצר על החוקים, הביאו כמה יהלומים נים לעבירות מסוג אחר. ישראל חתמה הסכם עם יפן, שלפיו לא ישלמו יהלומים ישראל מכס על יצוא היהלומים ליפן, כפי שמשלמות מדינות אחרות. המכס הוא בשיעור של 4%, וזהו אחוז נכבד, השווה כימעט לרווח-ברוטו של היהלומן על יצואו.

כתוצאה מכך קפץ הייצוא הישראלי ל-יפן בצורה חדה ותמוהה ביותר. אם

(המשך מעמוד 62)

הנוקט נגדם כל אמצעי אם לא ימלאו אחר הוראת החוק.

במיכתבים נוספים לשר-האוצר חשף מהי דויד את פרטי ההסדר החסוי ש-נעשה בין ענף היהלומים לאוצר, לפיו ישלמו היהלומנים מס-הכנסה כך:

לשנת 1974 - 1 אחוז על ערך הייצוא ברוטו; לשנים 1975 ו-1976 - כ-1.25%; לשנת 1977 - 1.25%; וכן תשלומים קטנים יותר על יצוא שמעל 15 מיליון דולר.

חיוביים אלה עומדים בסתירה מוחלטת לרייזת האמיתי בענף, אף ללא מיבצע הספסרות. בתיק אורחי 1155/73, בבית המישפט המחוזי בחיפה, העידו כמה יהלומנים על אחוזי הרייזת האמיתי כי ענף היהלומן יעקב נופרבר, שהוא יצואן מוסמך, העיד כי הרייזת הנקי נע בין 3.5% ל-5.5%. היהלומן חיים נפתאל מסר דברים דומים. היהלומן יצחק נתנאל העיד כי הרייזת הנקי המינימלי הוא 3%.

בשנת 1978 לבדה היה הייצוא הנקי של הענף 1.3 מיליארד דולר. לפי ההסדר החסוי ישלמו היהלומנים כרבע מן המס שהיה עליהם לשלם, ישאירו בידיהם את ההפרשים שבין המס המוסכם לבין הרייזת רוחים שעליהם הוצהר בבית-המישפט. בסך 250 מיליון דולר! וזאת בלי רייזת מיבצע הספסרות, שרובם לא הוכנסו לישראל כלל.

חנות-דעת מיוחדת, שנתן היועץ-המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, קביעה, כי אין לשחרר את היהלומנים מחוק ניהול-הספרים, וכיוון שלא עמדו בחוק זה יש לגבות מהם שיעורי-מס מוגדלים החל משנת המס 1975. הממונה על הכנת סוגי-המדינה, אוריאל לין, אף קבע מיכתב לעורך-דין ג. הולין, שבו קבע, כי שעורי המס המוגדלים מוטלים והוטלו על הענף, והחוק מיושם באופן מוחלט. גם ציביר מס-הכנסה, דב נייגר, קבע במיכתב פנימי באוצר, כי הוא מממש את החלטת שרי עזרי המס המוגדלים.

דברים אלה מעוררים רק לעג אצל ראשי היהלומנים, המציעים על מיסמכים שבהם התחייב שר-האוצר לתקן את החוק בכנסת, כך שהם ישוחררו מתשלומי מי-סים מוגדלים. עד לרגע זה אין אף ר" יהלומן אחד, שהחל לקיים את החוק ל-לנהל ספרים או להגיש הצהרות-הון. מבחינת מדינת-ישראל היהלומנים עומדים מעל לחוק.

הסתבכויות

כ"עניין פנימי"

פ עזרות נוספות מחוץ לחוק הן טיפול בורסת היהלומנים ביהלומנים שנכנסו לקשיים עסקיים. במדינת ישראל מחייב החוק כי מי שנכנס לקשיים ומוגש שת נגדו תביעה, מפעילים נגדו הליכי בית-מישפט של כינוס-נכסים ופיקוח ציבורי. בבורסת היהלומים המצב שונה ל-חלוטין.

הרצון למנוע מגורמים "חיצוניים", כמו המישטרה או בתי-המישפט, ידיעת מה שקורה בתוך הבורסה, הביא להקמת מערך כת מקבילה של שיפוט ואכיפה.

יהלומן שנכנס לקשיים, מובא לפני ועדת-בוררים של הבורסה. הפוסקת איך ישלם את חובותיו, למי ישלם ואיזה אחוז של החובות יחזיר.

היו מקרים שבהם התברר מעל לכל ספק כי הסתבכות היהלומן גבלה במעשי הונאה ועבירות פליליות, אך ראשי הר בורסה העדיפו לא לדווח על כך לחשויות.

היהלומן יצחק היימן, נשאר חייב מעל 13 מיליון דולר לחברי הבורסה. בחקירת רות ועדת-הבוררים של הבורסה התברר כי הוא הוציא יהלומים מחבריה-הבורסה ומכרם בחצי מחיר לאחריים.

חרף מעשיו אלה, הוא ממשיך להיות חבר הבורסה.

בשבועיים האחרונים הוקמו ועדות-בוררים לעוד שני יהלומנים שהסתבכו, האחד, דני סיני, חבר בורסת-היהלומים הגדולה, נשאר חייב יותר מ-1.5 מיליון דולר. ה"שני, אהרון אהרוני, אחיו של בן-ציון מוניץ, המייסד והנשיא לשעבר של הבורסה הקטנה נשאר אף הוא חייב סכום דר"מ.

הסתבכויות אלה הן האחרונות בשרש-

בדרכים שונות אפשר לחצות את האוקיינוס האטלנטי

אך אתם

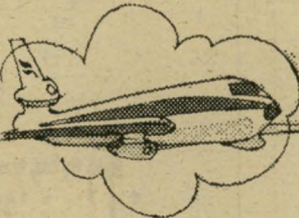
המעדיפים לטוס בעידן הסילון D.C. 10, עם מירב הנוחות

נצלו את

מחירי הטיסה הנוחים וכן את אפשרות חניית הביניים באיסלנד, הפנינה החדשה של התיירות העולמית

נסיוננו הרב

בטיסות סדירות מעבר לאוקיינוס 25- השנים האחרונות מנטיחות

להפוך טיסה רגילה לנסיעה מרתקת

מלוקסמבורג ליעדים שונים בארצות הברית

לטיסה מיוחדת זו מעבר לאוקיינוס האטלנטי

התקשר עם סוכן הנסיעות שלך או

לאיסלנדהאיר רח' לבונטון 30, ת-א

טלפונים: 624854, 612043

אוקיינוס / ברקו

מלכת המים 1979 תטוס לאנגליה במטוסי חברת

חבר-יועץ דויד המדינה הפסידה

בשנת 1978 היה יצוא היהלומים ליפן ממוצע של 15 מיליון דולר לחודש, הרי בפברואר השנה הוא קפץ ל-24 מיליון דולר.

בדיקות הראו, כי גידול זה לא בא מן התעשייה הישראלית. מהיכן, אם כן, הגיעו יהלומים אלה, הנשלחים ליפן כסחורה ישראלית?

התשובה ניתנה לפני כמה שבועות, כא"שר נתפסה בגמלה-תעופה בן-גוריון שלי"חה של יהלומן גדול, בנסותה להבריח ארצה יהלומי מלאס, בשווי כ-17 מיליון לירות. בחקירתו הסתבר, כי אותו יהלומן הבריח ארצה של האחרונה יהלומים מלוטשים מבלגיה בשווי של כ-10 מיליון דולר, והם נשלחים ליפן כסחורה ישראלית פטורה-ממכס, וכך הם נהנים ממימון זול של בנק-ישראל.

מעשה זה הוא עבירה, שכן כדי להגן על התעשייה המקומית אסור לייבא לישראל יהלומים מסוג מלאס. למרות זאת אין מעמידים לדין את היהלומן, הממשיך ל-יצור יצוא מדומה לישראל.

כך ממשיכה תעשיית היהלומים לפרוה, תוך הפרת החוק, באין מפריע ובידיעה ועידוד של שר-האוצר, שימחה ארליך.

יגאר לביב